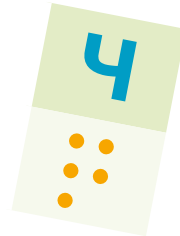


Тема 2

ФАКТИ І ЗДОГАДКИ

Вивчаючи цю тему, ти:

- ☀️ порівнюватимеш **факти** та здогадки;
- ☀️ досліджуватимеш ґрунт;
- ☀️ довідаєшся, як вберегтися від застуди;
- ☀️ спробуєш читати за допомогою не очей, а пальців;
- ☀️ доторкнешся до таємниць минулого;
- ☀️ прочитаєш оповідання Валентини Табур зі збірки "Вероніка і рожева парасолька".



Валентина
Табур



Читай і пізнавай світ. Досліджуй, спостерігай природу. Зв'язок із нею є невичерпним джерелом енергії. Використовуй для навчання та розвитку сучасні неосяжні можливості обміну інформацією. Бережи міцні родинні зв'язки, вчись відповідати за свої вчинки.

Бажаю тобі щасливого та цікавого дитинства.



- ☀️ Про які факти можна дізнатися з малюнка?
- ☀️ Що об'єднує всіх зображених людей? Вислови свої здогадки.
- ☀️ Які джерела інформації ти бачиш на малюнку?





Вероніка і рожева парасолька

(за твором Валентини Табур)

Частенько бабуса чи дідусь загадують Вероніці каверзні загадки, відповідей на які вона не знає, але намагається відшукати. Іноді виходить смішно, а іноді відповіді бувають дуже **філософські**. Одне із запитань дідуса, на перший погляд, здавалося дуже простим:

– Що розквітає, коли йде дощ?

Вероніка замислилась: “Якщо сказати, що це квіти, буде занадто просто”, – і попросила трохи часу для обмірковування. Тоді згадала свою рожеву парасольку.

Ну, звичайно! Парасольки розквітають у руках дорослих і дітей, коли вони потрапляють під дощ!

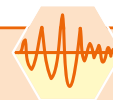
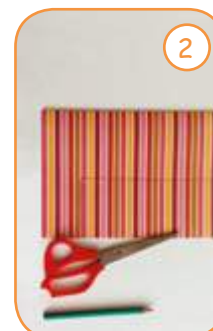
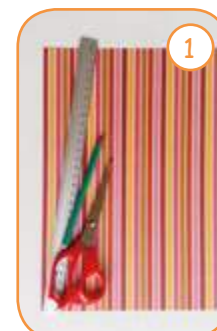
– Молодець! – похвалив дід онуку. – А знаєш, коли і як з'явилась перша парасолька? Існує легенда про те, як 3000 років тому один китайський столяр змайстрував невігадливу конструкцію з паличок і рисового паперу для своєї дружини, яка страждала від спеки.



- ☀ Які загадки частенько загадують бабуса та дідусь своїй онуці?
- ☀ Чи легко Вероніці знаходити відгадки? Чому?
- ☀ Яку легенду розповів дідусь дівчинці? Перекажи своїми словами.

Які факти “приховує” фотографія?

1. Вероніку зацікавила легенда, яку розповів дідусь, і вона вирішила дослідити, як виглядали перші парасольки. Як дівчинка може це зробити? Розкажи.
2. Одна з фотографій в інтернеті привернула увагу дівчинки. “Парасольки колись зовсім не захищали від дощу”, – зробила висновок Вероніка. Чи ти погоджуєшся з нею? Обґрунтуй свою відповідь.
3. Вероніка вирішила виготовити парасольку, яка сподобалася їй найбільше. Зроби таку саму й ти.



4. Розглянь фотографії та вислови власні здогадки про те, які факти приховує кожна з них.



5. Принеси до школи цікаву світлину. Що розкажуть твої однокласники, розглянувши її? Доповни їхні здогадки такою інформацією:

- ☀ яка саме подія зображена на фото;
- ☀ хто зображений;
- ☀ чим запам'ятався цей момент;
- ☀ про що ти думаєш, коли дивишся на цю світлину.

6. Зроби **колаж** з улюблених фото (власних або з родинного альбому). Про що він розповідає? Дай йому назву.

Про що розкажуть прості речі?

1. Довідайся про знахідку Вероніки на городі.

Вероніка любить разом з дорослими копати картоплю. Цікаво, яка в цьому кущі буде картоплина: велика чи маленька. А може й крихітна, як горошинка. Таку мама дозволяє забирати в лялькову кухню. А бувають і живі знахідки: земляні жаби чи миші.

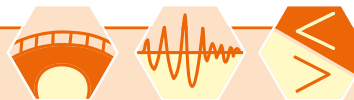
Лопата легко входить у пухку землю. Вероніка уважно вдивляється і раптом помічає поміж грудочок невеликий тьмянний кружечок. Нахиляється, бере його в долоню. Монетка! Справжній скарб!

– Мамо, дивися, що в мене! – дівчинка показує знахідку.

– Віднесемо цю монету знавцю! Вона може розказати історикам про минуле нашого краю.



2. Як могла б завершитися ця історія? Склади її продовження.
3. Про що може розповісти знайдена монета? Розкажи.
4. Запропонуйте якомога більше способів розподілити зображені монети на групи. Які ще монети є в обігу в Україні?



5. Коли Вероніка разом із родичами копала картоплю, то побачила в ґрунті пісок, маленькі камінчики, а дуже глибоко – глину. Як ти гадаєш, чи є в ґрунті інші складники? Вислови свої припущення.

6. Проведи дослідження і перевір свої здогадки. Зроби відповідні висновки.

ДОСЛІД 1

- ✧ Укинь грудочку ґрунту в склянку з водою.
- ✧ Що ти побачив/побачила? Про що це свідчить?



ДОСЛІД 2

- ✧ Поклади грудочку ґрунту на білий аркуш.
- ✧ Розітри її і роздивись ґрунт під лупою.
- ✧ Що ти бачиш?



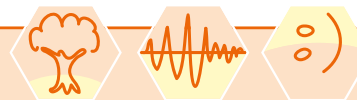
7. Перевір свої висновки за схемою.



Довідайся, чи дбає Костик про своє здоров'я.



- ✧ Чому хлопчик не став їсти те, що дала йому матуся?
- ✧ Назви продукти, які завдають шкоди твоєму здоров'ю, і ті, що є корисними.





Сонячні зайчики

(за твором Валентини Табур)



Грайливі сонячні промінчики вже від самого ранку вистрибують по стіні над ліжком, де спить Вероніка, розсипаючись по кімнаті золотистими кульками.

Ніка бере маленьке люстерко, ловить ним “сонячного зайчика” і бігає за ним по подвір’ю, вигукуючи:

– Мое миле зайченятко, сьогодні ти не втечеш! Я бігатиму швидше і наздожену тебе.

Коли сонце ховалося за хмару, зайчик зникав. Адже він не може існувати без сонця.

Вероніка багато знає про сонце. Тато розповідав, що Сонце – це величезна зоря, яка дає тепло й енергію всім земним істотам, рослинам. Сонячні промені корисні, вони насичують організм вітаміном D, який ще називають “вітаміном щастя”. Він сприяє росту й активності дітей. Утім, сонячні промені можуть бути й небезпечними, тому в денну спеку краще перебувати в тіні. Дівчинка згадує розповіді тата і, всміхаючись, каже:

– “Сонячні зайчики” – це дітки сонця, гратися з ними – велике задоволення.

☀ Що приносить радість героїні оповідання? Прочитай.

☀ Які факти про Сонце розказав Вероніці тато?

Чи знаєш ти інші факти про цю зорю? Розкажи.

Чим цікаве Сонце?

1. Дітей, які вчаться у 2-му класі, запитали, що таке Сонце. Які висловлювання істинні, а які – хибні? Обґрунтуй відповідь.

Сонце – це природне джерело світла й тепла.

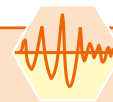
Сонце – це найближча до Землі зоря.



Сонце обертається навколо Землі.



2. Як відомо, для утворення сонячних зайчиків потрібні сонячне світло і дзеркало. Досліди, чи можуть інші блискучі предмети “пускати” сонячні зайчики.



3. Вероніка разом зі своїми однокласниками домовляються пускати сонячні зайчики на перерві. Розглянь прогноз погоди і порадь дітям, у які дні тижня це можливо зробити. Чому?

Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця
1	2	3	4	5
ЖОВТНЯ	ЖОВТНЯ	ЖОВТНЯ	ЖОВТНЯ	ЖОВТНЯ
				
+16 °C	+16 °C	+12 °C	+11 °C	+14 °C

4. Досліди, чи можна побачити явища, схожі на сонячних зайчиків, у похмуру погоду. Які предмети їх утворюють?

5. Виготов поробку "Веселий зайчик" за інструкцією або за власним задумом.



Як факти минулого впливають на майбутнє?

- Після веселих розваг надворі у Вероніки піднялася температура. Сімейна лікарка сказала, що дівчинка застудилася. Вона пояснила, що восени та взимку більше людей хворіє, тому варто уважніше ставитися до свого здоров'я. Поміркуй, чому люди хворіють восени.
- Довідайся, який факт минулого зафіксовано в газеті.



- Розкажи за малюнками, які заходи варто вживати для профілактики захворювань восени.



4. Чи правильно вчинила дитина в кожній ситуації? Обґрунтуй свою думку.



Денис повернувся з прогулянки з головним болем. Батьків удома не було. Хлопчик випив таблетку, яку приймає мама в подібній ситуації.

Коли Іринка прийшла додому після танців, то відчула першіння в горлі. Дівчинка розвела в склянці води ложку морської солі і пополоскала розчином горло.



У школі лікар розповів про те, що наближається сезон застуд. Ангеліна попросила маму щодня класти їй у чай щось із вітаміном С – шматок лимона, засушені ягоди малини, смородини чи шипшини.

Тимофій прочитав, що для того, щоб під час епідемії вберегтися від інфекції, варто в місцях скупчення людей одягати захисну маску. Хлопець придбав в аптеці такі маски, щоб їздити в транспорті.



Довідайся, які свята відзначають українці 14 жовтня.

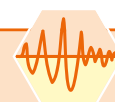


Наступного дня...



☀ Як твоя родина святкує 14 жовтня?

☀ Кого ти хотів/хотіла б привітати цього дня?





Магічне число сім

(за твором Валентини Табур)

Вероніка прийшла додому вкрай засмучена.

— Що трапилось, чому ти така невесела? — запитала мама доньку.

— Усі мої друзі народилися у щасливі дні: Маюша — першого січня, на Новий рік. Уляна — першого березня, у перший весняний день. Аня — в день народження своєї мами. А я — просто сьомого жовтня. Навіть це число ні про що не говорить.

Розмову почув тато і розповів:

— У світі є багато цікавих речей, пов'язаних із числом сім. Це сім днів у тижні, сім кольорів райдуги, сім нот у музиці, сім чудес світу. Хіба цього мало?

Вероніка трохи повеселішала і згадала про те, як бабуся примовляла — “сім разів відмір, а один — відріж”. А ще, що від щастя можна опинитися “на сьомому небі”.



- ☀ Чому засмутилася Вероніка? Розкажи.
- ☀ Про які таємниці числа сім розказав дівчинці тато? Прочитай.
- ☀ Яке прислів'я наведено в тексті оповідання? Відшукай його, прочитай і поясни зміст.
- ☀ Згадай інші прислів'я, у яких зустрічаються числа.

Яку інформацію записують числами?

1. Вероніка зацікавилася, яку інформацію можна записувати за допомогою чисел. Вона склала календар днів народження своїх друзів та подруг.

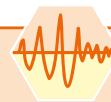
1 • СІЧЕНЬ  Майя	2 • ЛЮТИЙ  Андрій	3 • БЕРЕЗЕНЬ  Уляна	4 • КВІТЕНЬ  Аня, Оля, Ян
5 • ТРАВЕНЬ  Іван, Галя	6 • ЧЕРВЕНЬ  Матвій	7 • ЛИПЕНЬ  Оленка	8 • СЕРПЕНЬ  Інна, Ігор
9 • ВЕРЕСЕНЬ  Назар	10 • ЖОВТЕНЬ  Ніка, Іра	11 • ЛИСТОПАД  Володя	12 • ГРУДЕНЬ  Таня, Ліля

- ☀ Якого місяця святкують свій день народження найбільше друзів Вероніки?
- ☀ Хто народився того самого місяця, що й Вероніка?
- ☀ Скільки дітей народилися влітку?

2. Склади календар днів народження своїх друзів.



3. Чим особлива дата твого народження? Досліди.



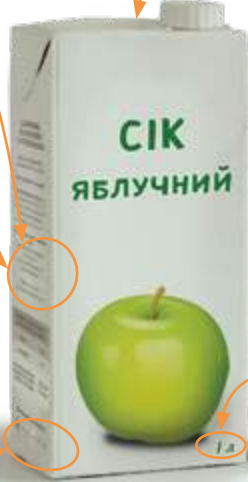


4. Вероніка звернула увагу на те, що на упаковці соку є чимало цифр і загадкових позначок. Чи знаєш ти, що вони означають? Розглянь справжній пакет соку та розкажи.

Де виготовлено продукт?

Які умови зберігання продукту?

Що входить до складу продукту?



Який термін придатності?

Яка місткість упаковки?



5. Яку ще інформацію можна знайти на упаковках товарів?

6. З порожньої пачки з-під соку Вероніка виготовила підставку для олівців. Зроби й ти таку саму.



Як отримують інформацію люди з порушеннями зору?

1. Вероніці дуже сподобалося вивчати інформацію на упаковках. На коробочці від ліків дівчинку здивували крапочки-пухирці. Чи знаєш ти, для кого призначена ця інформація?



2. Довідайся, хто і коли винайшов спосіб написання літер об'ємними крапочками.

Шрифт для людей, які не бачать, винайшов француз Луї Брайль майже 200 років тому. Коли хлопчикові було 3 роки, він травмувався в майстерні свого тата і втратив зір. А через 12 років Луї винайшов власний шрифт, який дає змогу читати за допомогою пальців. Він так і зветься: "Шрифт Брайля".

3. Обчисли, скільки років було Брайлю, коли він придумав шрифт.

4. Як ти гадаєш, де ще варто використовувати шрифт Брайля? Чому?



5. Розглянь, як позначаються букви у шрифті Брайля. Напиши своє ім'я таким шрифтом. Використай для цього пластилін і дощечку.

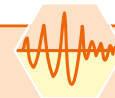
А	Б	В	Г	Ґ	Д	Е
⠁	⠃	⠅	⠇	⠉	⠑	⠓
Є	Ж	З	И	І	Ї	Й
⠽	⠿	⠻	⠼	⠫	⠬	⠭
К	Л	М	Н	О	П	Р
⠠	⠡	⠢	⠣	⠤	⠥	⠦
С	Т	У	Ф	Х	Ц	Ч
⠠	⠨	⠥	⠼	⠭	⠼	⠴
Ш	Щ	Ь	Ю	Я		
⠶	⠷	⠸	⠹	⠺		

6. Поміняйтеся з однокласниками дощечками і спробуйте "прочитати" написи із заплученими очима. Чи складно було це робити? Чому?
7. Довідайся з інтернету, як виглядають цифри, написані шрифтом Брайля. Використай їх, щоб записати дату свого народження.

- Довідайся, що робити, якщо загубишся.



- Як могли б розвиватися події, якби героїня коміксу не згадала номер телефону мами?





Що там, на горищі?

(за твором Валентини Табур)

Ще ніколи в житті Вероніка не піднімалась на горище бабусиного будинку. А їй так кортіло потрапити в невідомий і загадковий світ, прихований за таємними дверцятами! І, нарешті, одного разу бабуса взяла Вероніку із собою. Від побаченого в дівчинки перехопило подих.

Під самісіньким дахом були підвішені пучки трав, від яких усе приміщення наповнювалося пахощами. Внизу були розкладені горішки, стручки квасолі й гороху. У закутку Вероніка побачила багато старовинних речей: чайник, різні глечики й горнятка, коробку зі старими фотографіями, гармошку, старі самоткані килими, важку чавунну праску.

Бабуса розповіла, що колись не було електричних прасок. Раніше користувалися праником і качалкою, а згодом — залізною праскою, у яку накладали гаряче вугілля. Вероніка спробувала підняти запилену праску, але їй це було не до снаги.

Бабуса розповіла, що колись не було електричних прасок. Раніше користувалися праником і качалкою, а згодом — залізною праскою, у яку накладали гаряче вугілля. Вероніка спробувала підняти запилену праску, але їй це було не до снаги.

☀ Чому Вероніка вважала горище загадковим і таємничим місцем? Прочитай.

☀ Яким дівчинка побачила горище? Розкажи.



1. Відтвори за малюнками розповідь бабусі про те, як змінювалися праски.



2. Довідайся, скільки важила праска ще сто років тому. Поміркуй, чому праски були такими важкими.



3. Бабуса дозволила онучці взяти з горища свічку, і вони разом зробили свічник. Виготов його й ти.

☀ Підготуй матеріали.



☀ Прив'яжи стрічку. Всередину банки постав свічку.

☀ Наклей на банку кружечки з кольорової кальки або серветок.



Про що розкаже родовід?

1. Вероніка розповіла своєму двоюрідному брату Павлові про родинні **реліквії**, які зберігаються на горищі, а хлопчик запропонував створити родовідне дерево. Розкажи про родину Вероніки й Павла.



- ☀ Скільки поколінь відображено на родовідному дереві?
- ☀ Назви предків Павла.
- ☀ Скільки нащадків мають дідусь Яків і бабуся Єва?

2. Досліди свій родовід. Намалюй родовідне дерево. Впиши відомі тобі імена родичів.
3. "Клас — це твоя шкільна родина". Поясни цей вислів. Вибери слова, які характеризують твою шкільну родину.



Які ще слова ти можеш додати?

Про які факти можуть "розповісти" родинні реліквії?

1. З речей, знайдених на горищі, Вероніка створила родинний музей. Про що міг би розповісти кожний його **експонат**?



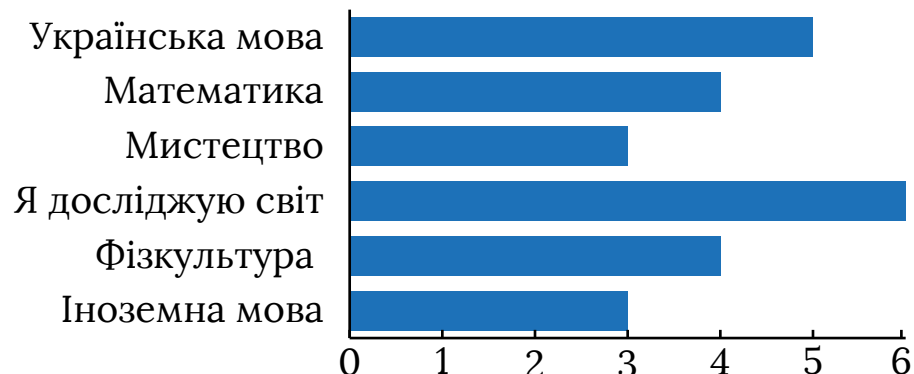
2. Після відвідування родинного музею Вероніки її однокласник Дмитрик запропонував створити музей класу. Першими його експонатами стали фотографії. Які події зафіксовані на кожній з них?



Що ще можна додати до експозиції музею?



3. Тарас і Марічка вирішили зібрати інформацію про улюблені навчальні предмети своїх однокласників. Результати опитування подали у вигляді діаграми.



Сформулюй запитання до однокласника чи однокласниці, використовуючи інформацію з діаграми. Послухай відповідь.

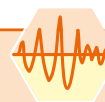
4. Оксанка, Петро і Марко виготовили колаж "Хобі 2-В класу". Розкажи, які справи дітям подобається робити разом?



5. Створіть разом з однокласниками та однокласницями колаж про ваші спільні захоплення.



Діти знайшли на дитячому майданчику коробку. Довідайся, як слід діяти в таких ситуаціях.



Перевір себе

Ознайомся з відомою “кротячою” трилогією для дітей, авторами якої є подружжя Мар'яна й Тарас Прохаськи. Виконай завдання за змістом книжок про кротів.



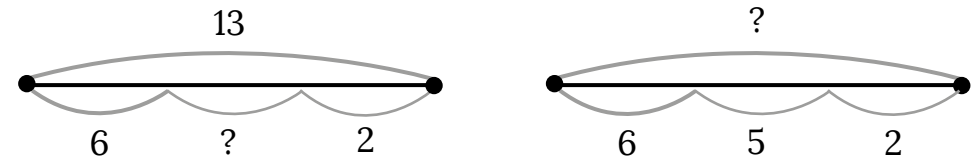
1. Прочитай початок трилогії:

— У-а-а-а-а! У-а-а-а-а!

Це народилося ще одне кротеня. Тринадцяте.

Тринадцятою дитиною в родині кротів з Букового лісу була дівчинка. Досі в них народжувалися самі хлопці. Шестеро — позаминулої весни, через рік — п'ятеро, і сьогодні з двох близнюків-кротенят першим був хлопчик... Дівчинку назвали Муркавка.

2. До якої схеми можна поставити запитання: “Скільки дітей у сім'ї кротів?”.



3. Відомо, що хутро в кротенят починає рости через 14 днів після народження. Коли в Муркавки почало з'являтися хутро, якщо вона народилася 1 березня?



БЕРЕЗЕНЬ				
Пн	4	11	18	25
Вт	5	12	19	26
Ср	6	13	20	27
Чт	7	14	21	28
Пт	1	8	15	22
Сб	2	9	16	23
Нд	3	10	17	24

4. Довідайся, як шукав інформацію для газети тато-кріт. Які органи чуття йому допомагали в цьому?

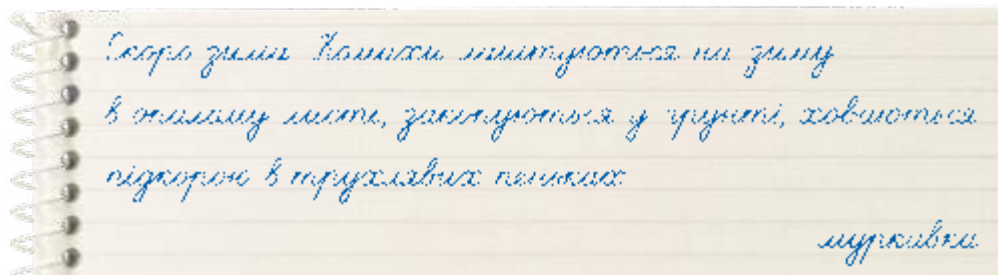
Тато-кріт працював у лісовій газеті “Кротяча правда”. Його обов'язком було дізнаватися новини. Удень він ходив по лісу, до всього приглядався, прислухався, принюхувався; розмовляв зі звірами, птахами й комахами. Усе цікаве він записував у робочий блокнот. А ввечері друкував газету на друкарській машинці. Часом це затягувалося до пізньої ночі... Бо вже на світанку прилітав дятел і забирав “Кротячу правду” до лісового кафе, де її міг читати кожен, хто хотів...



5. Розглянь малюнки, які зробив тато-кріт, збираючи інформацію впродовж дня. Вислови здогадки, про що він напише статтю у своїй газеті. Спробуй написати власну статтю.



6. Муркавка вирішила допомогти татові зібрати нову інформацію для газети. Вона спостерігала за комахами в бінокль і результати записала у вигляді коротенького повідомлення. Тато-кріт побачив у замітці Муркавки три помилки. Відшукай їх і ти.



7. Коли Муркавка збирала в осінньому лісі інформацію для статті, то побачила новий знак. Що він означає? Розкажи. Вислови власні здогадки, що змусило людей встановити такий знак у лісі.



8. Брати Муркавки Повз і Хребтик також шукали факти для татової газети і копали новий тунель. Повз вирив 40 м тунелю, потім його замінив брат і вирив на 16 м більше. Скільки метрів тунелю вирив Хребтик? Яка довжина тунелю?

9. Копаючи тунель, Повз зауважив, що в деяких місцях ґрунт був надто твердим і його важко було прорити, а в інших – навпаки, дуже пухким і легко копався. Хребтик розказав, що це залежить від складу ґрунту. Що мав на увазі маленький кріт? Розкажи.

10. Увечері тато-кріт навчив кротенят створювати паперові хлопавки. Зроби й ти таку поробку.

